

2023/0338(NLE)

30.11.2023

VÉLEMÉNYTERVEZET

a Fejlesztési Bizottság részéről

a Nemzetközi Kereskedelmi Bizottság részére

az egyrészt a Kenyai Köztársaság, a Kelet-afrikai Közösség tagja, másrészt az Európai Unió közötti gazdasági partnerségi megállapodásnak az Európai Unió nevében történő megkötéséről szóló tanácsi határozatra irányuló javaslatról

0000/2023 – C9-0000/0000 – 2023/0338(NLE))

A vélemény előadója: Tomas Tobé

PA_Leg_Consent

RÖVID INDOKOLÁS

Kenya a Kelet-afrikai Közösség (EAC) tagjai közül 2023. június 19-én elsőként zárta le az EU-val kötendő gazdasági partnerségi megállapodásról (GPM) szóló tárgyalásokat.

Az eredeti cél az volt, hogy olyan gazdasági partnerségi megállapodásról folyjanak tárgyalások, és olyan GPM szülessen az EU-val, amely az EAC valamennyi partnerországára kiterjed („blokkok közötti gazdasági partnerségi megállapodás”, EU–EAC gazdasági partnerségi megállapodás): a gazdasági partnerségi megállapodások tekintetében általában nem az egyes országokkal, hanem a regionális integráció előmozdítása érdekében regionális tömbökkel folynak a tárgyalások, ami segítené az érintett országok fejlődését. Az EAC-partnerországok azonban eltérő álláspontot képviselnek az EU–EAC gazdasági partnerségi megállapodást illetően, ami hátráltatta az előrelépést.

A többi EAC-partnerállammal ellentétben Kenya már nem tartozik a legkevésbé fejlett országok közé, ezért az uniós piachoz való vám- és kvótamentes hozzáférés fenntartása érdekében megállapodást szeretne kötni. Mindezek alapján a többi EAC-partnerállam 2021 februárjában megegyezett abban, hogy Kenya kétoldalú gazdasági partnerségi megállapodásról tárgyal az EU-val, amíg nem történik előrelépés a Kelet-afrikai Közösség egészére kiterjedő gazdasági partnerségi megállapodás terén.

Az EAC-partnerországok közül mindenképpen Kenya az EU legfontosabb kereskedelmi partnere: az EAC-ból származó uniós behozatal közel fele Kenyából érkezik, és az EAC-ba irányuló uniós kivitel több mint felének szintén Kenya a célországa.

Az EU–Kenya gazdasági partnerségi megállapodás nagymértékben az EU–EAC gazdasági partnerségi megállapodás tervezetére támaszkodik. Ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy az EU–EAC gazdasági partnerségi megállapodás tervezetét az EU és Kenya kétoldalúan hajtja végre.

Tartalmát tekintve ez egy kizárólag árukereskedelmi megállapodás, de tartalmaz egy időszakonkénti felülvizsgálati záradékot, amely arra kötelezi a feleket, hogy a gazdasági partnerségi megállapodás hatálybalépésétől számított öt éven belül zárják le a szolgáltatások kereskedelméről és az egyéb kereskedelmi kérdésekről szóló tárgyalásokat. A GPM az ideiglenes kiviteli vámok bevezetésének lehetőségével rugalmasságot biztosít. Lehetővé teszi az EAC-termékek aszimmetrikus piacra jutását. A megállapodás célkitűzései között szerepel többek között a fenntartható fejlődés, a regionális integráció és a jó kormányzás.

A gazdasági partnerségi megállapodás átfogó fejlesztési pillérének célja az EAC-partnerországok alkalmazkodási nehézségeinek kezelése kapacitásépítési támogatás nyújtásával és a strukturális változások előmozdításával. A megállapodás tartalmazza továbbá, hogy a fejlesztési együttműködési finanszírozásnak a várható előnyök maximalizálására törekedve prioritásként kell kezelnie e megállapodás végrehajtásának támogatását. A GPM elismeri továbbá a vámok fokozatos megszüntetéséből eredő potenciális költségvetési veszteséget is. Az EU vállalja, hogy ezt ideiglenesen fedezi, miközben intenzív párbeszédet folytat a költségvetési reformok kérdéséről.

Figyelemre méltó, hogy az EU–Kenya gazdasági partnerségi megállapodás az alapul szolgáló EU–EAC gazdasági partnerségi megállapodás tervezetéhez képest előrelépést mutat, mert

magában foglal egy, a kereskedelemre és a fenntartható fejlődésre vonatkozó kötelező erejű rendelkezéseket tartalmazó mellékletet, valamint egy átlátható vitarendezési mechanizmust.

Sajnálatos módon a GPM nyomonkövetési folyamatában a parlamentek nem kapnak szerepet. Ugyanakkor a gazdasági partnerségi megállapodás konzultatív vegyes bizottságot hoz létre a magánszektor és a civil társadalom szervezeteinek, köztük a tudományos közösség, valamint a szociális és gazdasági partnerek képviselői közötti párbeszéd és együttműködés előmozdítása érdekében. A konzultatív vegyes bizottság a gazdasági partnerségi megállapodás hatálya alá tartozó valamennyi kérdésben véleményt nyilváníthat.

Minden megállapodás csak annyiban jó, amennyiben végrehajtása is megfelelő. Az előadó ezért hangsúlyozza egy olyan, hatékony nyomonkövetési mechanizmus létrehozásának fontosságát, amely képes meghatározni a végrehajtás esetleges akadályait, és hozzájárul azok kezeléséhez. Ugyanilyen fontos a partnerországoknak nyújtott megfelelő pénzügyi támogatás, amely segíti őket a kereskedelemre és a fenntartható fejlődésre vonatkozó rendelkezések végrehajtásában, beleértve a gazdasági partnerségi megállapodás V. mellékletében említett nemzetközi kötelezettségeiket is. A fejlesztési kérdéseknek továbbra is kulcsfontosságú szerepet kell játszaniuk a gazdasági partnerségi megállapodás végrehajtásában, és a fejlesztési szempontú szakpolitikai koherenciára vonatkozó kötelezettségekből fakadóan valamennyi uniós intézkedést át kell hatniuk.

Az előadó úgy véli, hogy a gazdasági partnerségi megállapodás összességében képes arra, hogy az inkluzív és fenntartható fejlődés és növekedés szempontjából Kenyában, illetve a szomszédos EAC-régióban is katalizátorként szolgáljon.

A Fejlesztési Bizottság felkéri a Nemzetközi Kereskedelmi Bizottságot mint illetékes bizottságot, hogy tegyen ajánlást az egyrészről a Kenyai Köztársaság, a Kelet-afrikai Közösség tagja, másrészről az Európai Unió közötti gazdasági partnerségi megállapodásnak az Európai Unió nevében történő megkötéséről szóló tanácsi határozatra irányuló javaslat jóváhagyására.